

SAKSBEHANDLER
Ole S e Eriksen

VÅR REF.
20/09582-28

DERES REF.

VÅR DATO
15.12.2023

DERES DATO

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Att: Berit Halvorsen, Siri Kloster

V rjjat Siida, faglig anbefaling om oppføring på Norges tentative liste for verdensarv

Riksantikvaren viser til *Endelig tildelingsbrev 2023 for Riksantikvaren* fra Klima- og miljødepartementet, og oppdrag knyttet til å ferdigstille prosessen med å føre V rjjat Siida på Norges tentative liste for verdensarv.

Vi oversender med dette v r faglige anbefaling og forslag til tekst for oppføring av V rjjat Siida på Norges tentative liste, *NORWAY V rjjat Siida Tentative List Submission 2024* (vedlegg 1), som bygger på Sametingets kunnskapsgrunnlag *V rjjat Siida. World Heritage List: A Tentative List Submission* (vedlegg 2).

Riksantikvaren anbefaler at V rjaat Siida oppføres på Norges tentative liste under kriterium (iii) som sier at nominerte områder skal "være et unikt, eller i alle fall eksepsjonelt, vitnesbyrd om en kulturtradisjon eller en sivilisasjon som enten fortsatt lever, eller som er forsvunnet".

V rjjat Siida består av fem utvalgte komponenter i kommunene Nesseby, Tana og Båtsfjord i Finnmark. De fem komponentene vitner om 12 000 års menneskelig tilstedeværelse i Varanger-området gjennom helt unike arkeologiske kulturminner og -miljøer som er tett sammenvevde med naturen og landskapet. Det tegnes opp en unik historie om en eksepsjonelt langvarig og vedvarende jeger-, fisker- og sankerkultur i et distinkt arktisk landskap. Det arkeologiske materialet viser både prehistoriske og historiske spor etter bosettinger, gravplasser, religiøse ritualer og hvordan mennesker har levd i tett samvirke med den arktiske naturen og naturressursene. De fem komponentene er sentrale referansesteder for arkeologi og forskning på samisk historie.

Arbeidet med Várjjat Siida har pågått i flere år. Sametinget har gjort en betydelig innsats for å utarbeide kunnskapsgrunnlaget for oppføring på tentativ liste, med faglig støtte fra Finnmark fylkeskommune og i samarbeid med Riksantikvaren.

Norge forespurte Icomos i 2018 om faglig rådgivning knyttet til arbeidet med oppføring av Várjjat Siida på Norges tentative liste. Det ble gjennomført rådgivende arbeid og befaringer i Varanger-området i 2019, og sluttrapport med anbefalinger for det videre arbeidet ble oversendt fra Icomos i januar 2020. Sametinget har lagt anbefalingene i Icomos-rapporten til grunn for sitt reviderte kunnskapsgrunnlag (vedlegg 2), som ble oversendt til Riksantikvaren 13. oktober 2023. Riksantikvaren har gjennomgått kunnskapsgrunnlaget og avholdt møter med Sametinget og Finnmark og Troms fylkeskommune. Vår faglige vurdering og anbefaling bygger på Sametingets kunnskapsgrunnlag.

Klima- og miljødepartementet er ansvarlig for å sende forslag til nye oppføringer på tentativ liste til Unescos verdensarvsenter. Oppføringer på tentativ liste følger en fast mal, jf. Annex 2A i *Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention*. Denne malen er benyttet for å utarbeide vedlegg 1, *NORWAY Várjjat Siida Tentative List Submission 2024*.

Riksantikvaren anbefaler at det i forkant av en eventuell oversendelse til Unesco avholdes et møte med Sametinget, Finnmark fylkeskommune, kommunene Nesseby, Tana og Båtsfjord samt andre berørte parter for å informere om status for arbeidet med Várjjat Siida. Et slikt møte kan arrangeres i første kvartal av 2024.

Riksantikvaren er tilgjengelig for spørsmål og avklaringer knyttet til videre prosess for Várjjat Siida, og takker for oppdraget.

Vennlig hilsen

Noelle Dahl-Poppe

Seksjonssjef

Ole Søre Eriksen

Seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg: 1. NORWAY Várjrat Siida Tentative List Submission 2024
                  2. Várjrat Siida Sámediggi kunnskapsgrunnlag desember 2023

Kopi til: Sametinget - Sámediggi, Ávjovárgeaidnu 50, 9730 KARASJOK/Karášjohka/
Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM/ Troms og Finnmark
fylkeskommune - Romssa ja Finnmarkku fylkkagielda, Postboks 701Fylkeshuset, 9800 VADSØ/
Finnmark fylkeskommune / Finnmárkku fylkkagielda / Finmarkun fylkinkomuuni